

שיעורי בית מספר 2

1. תהינה $A, B \in \mathbb{F}^{n \times n}$. יהא $\lambda \in \mathbb{F}$. הוכיחו כי λ ע"ע של AB אמ"מ λ ע"ע של BA [פצלו למקרים: $\lambda = 0$ ו $\lambda \neq 0$].

פתרון: אם $\lambda = 0$ אז AB לא הפיכה. לכן $|AB| = 0$ ומכאן $|BA| = |AB| = 0$ ולכן BA אינה הפיכה ולכן $\lambda = 0$ ע"ע של BA .

אם $\lambda \neq 0$, לפי הגדרה קיים $v \neq 0$ כך ש $ABv = \lambda v$. בהכפלה ב B משמאל נקבל $BABv = B\lambda v = \lambda Bv$. $Bv \neq 0$ כי $\lambda v \neq 0$ ולכן, אם נניח בשלילה כי $Bv = 0$ אז בהכפלה ב A משמאל נקבל כי $ABv = 0$ אבל $ABv = \lambda v$ ונקבל סתירה.

מה שהוכחנו שאם λ ע"ע של AB אז הוא גם של BA . לכל שתי מטריצות A, B בפרט אם ניקח $B = A$ ו $A = B$ נקבל את הכיוון השני.

2. עבור אילו ערכי $a \in \mathbb{R}$ המטריצה $\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & a \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ אינה לכסינה

(א) מעל \mathbb{R}

(ב) מעל \mathbb{C}

פתרון: מחישוב ישיר נקבל כי $p_A(x) = (x-1)(x-1+\sqrt{a})(x-1-\sqrt{a})$ ולכן הע"ע הם $1, 1 \pm \sqrt{a}$.

אם $a > 0$ יש לנו 3 ע"ע ממשיים שונים ולכן המטריצה לכסינה מעל הממשיים וגם מעל המרוכבים.

אם $a < 0$ אזי הפ"א לא מ"ל מעל הממשיים ולכן במקרה זה המטריצה לא לכסינה. מעל המרוכבים יהיו לנו 3 ע"ע שונים ולכן לכסינה.

אם $a = 0$ יהיה לו ע"ע בודד ששווה ל 1 בעל ר"א 3 ור"ג 1 ולכן המטריצה לא לכסינה גם מעל הממשיים וגם מעל המרוכבים.

3. תהא $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$ מטריצה עם פ"א $p_A = x^3 - 2ix^2 + 3x$ מה הדרגה של A^k ? **פתרון:** מתקיים כי $x^3 - 2ix^2 + 3x = x(x^2 - 2ix + 3) = x(x+i)(x-3i)$. לכן לכסינה לכן $A^k = PD^kP^{-1}$ ו A^k ולכן הדרגה שלה הוא 2.

4. תהא $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$. הוכיחו כי אם cA , דומות (עבור c מרוכב) אזי $c^k = 1$ עבור $1 \leq k \leq n$ או ש $A^n = 0$. הדרכה: הפ"א של cA

פתרון: אם $c = 0$ אזי cA דומה למטריצת האפס ולכן $A = 0$. אחרת, נסמן $p_A(x) = \sum_{i=0}^n a_i x^i$ ואז

$$p_{cA}(x) = |xI - cA| = \left| c \left(\frac{x}{c} I - A \right) \right| = c^n \left| \left(\frac{x}{c} I - A \right) \right| = c^n p_A \left(\frac{x}{c} \right) = c^n \sum_{i=0}^n a_i \left(\frac{x}{c} \right)^i = \sum_{i=0}^n c^{n-i} a_i x^i$$

כיוון שלמטריצות דומות אותו פ"א אזי $\sum_{i=0}^n c^{n-i} a_i x^i = \sum_{i=0}^n a_i x^i$ ולכן $c^{n-i} a_i = a_i$ לכל $0 \leq i \leq n-1$. אם קיים $0 \leq i \leq n-1$ ש $a_i \neq 0$ אזי $c^{n-i} = 1$ וסיימנו. אחרת, לכל $0 \leq i \leq n-1$ מתקיים כי $a_i = 0$ ואז נקבל כי $p_A(x) = x^n$ ($a_n = 1$) כי זהו פולינום מתוקן. לפי קיילי המילטון $A^n = 0$.

5. מצאו צורת זורדן למטריצה

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 0 & 1 & 0 \\ 8 & -3 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 3 & 0 \\ -8 & 2 & -3 & 1 \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^{4 \times 4}$$

פתרון:

$$p_A(x) = \left| \begin{pmatrix} x-3 & 0 & -1 & 0 \\ -8 & x+3 & -1 & 2 \\ 0 & 0 & x-3 & 0 \\ 8 & -2 & 3 & x-1 \end{pmatrix} \right| = (x-3) \left| \begin{pmatrix} x-3 & 0 & 0 \\ -8 & x+3 & 2 \\ 8 & -2 & x-1 \end{pmatrix} \right| = (x-3)^2 \left| \begin{pmatrix} x+3 & 2 \\ -2 & x-1 \end{pmatrix} \right| = (x-3)^2(x^2 - 2x - 7)$$

ולכן הע"ע הם $-1, 3$. מ"ע ומ"ע מוכללים. עבור $x = 3$:

$$N(A-3I) = N \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 8 & -6 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ -8 & 2 & -3 & -2 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 8 & -6 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -4 & -2 & -4 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 8 & -6 & 0 & -2 \\ 0 & -4 & 0 & -4 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} =$$

$$= N \begin{pmatrix} 8 & 0 & 0 & 4 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 1/2 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} = \left\{ \begin{pmatrix} -1/2t \\ -t \\ 0 \\ t \end{pmatrix} : t \in \mathbb{R} \right\} = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} -1 \\ -2 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix} \right\}$$

$$N(A+I) = N \begin{pmatrix} 4 & 0 & 1 & 0 \\ 8 & -2 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 4 & 0 \\ -8 & 2 & -3 & 2 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 4 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & -2 & -1 & -2 \\ 0 & 0 & 4 & 0 \\ 0 & 2 & -1 & 2 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 4 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & -2 & -1 & -2 \\ 0 & 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & -2 & 0 \end{pmatrix} =$$

$$= N \begin{pmatrix} 4 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 & -2 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} = N \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} = \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ -t \\ 0 \\ t \end{pmatrix} : t \in \mathbb{R} \right\} = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right\}$$

ולכן $m_A(x) = p_A(x)$ ולכן צורת זורדן היא

$$\begin{pmatrix} 3 & 1 & & \\ & 3 & & \\ & & -1 & 1 \\ & & & -1 \end{pmatrix}$$

6. תהא $A = J_5(0)$ מה צורת זורדן של A^2, A^3 ?

פתרון: מתקיים כי

$$A^2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & & \\ & 0 & 0 & 1 & \\ & & 0 & 0 & 1 \\ & & & 0 & 0 \\ & & & & 0 \end{pmatrix}, A^3 = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 1 & \\ & 0 & 0 & 0 & 1 \\ & & 0 & 0 & 0 \\ & & & 0 & 0 \\ & & & & 0 \end{pmatrix}$$

ולכן הר"ג של 0 עבור A^2 הוא 2 ועבור A^3 הוא 3. בנוסף $m_{A^2}(x) = x^3$, $m_{A^3}(x) = x^2$ כי $m_A(x) = x^5$ ולכן

$$J(A^2) = J_3(0) \oplus J_2(0), J(A^3) = J_2(0) \oplus J_2(0) \oplus J_1(0)$$

יהיו $S, T : \mathbb{C}^3 \rightarrow \mathbb{C}^3$ שתי ה"ל כך ש $\deg m_T, \deg m_S \leq 2$. הוכיחו כי קיים ו"ע משותף (כלומר קיים $v \neq 0$ כך ש ו"ע גם של T וגם של S). הדרכה: הוכיחו כי קיים מ"ע מימד 2 לפחות.

פתרון: אם $m_T(x) = (x - \lambda)^2$ אזי צורת זורדן כי $\begin{pmatrix} \lambda & 1 & \\ & \lambda & \\ & & \lambda \end{pmatrix}$ והמ"ע V_λ מימד 2.

אם $m_T(x) = (x - \lambda)(x - \mu)$ כאשר λ, μ שונים אזי T לכסינה והר"א של אחד מה"ע הוא 2 וזהו גם הר"ג שלו.

אם $m_T(x) = x - \lambda$ אזי V_λ מימד 3. בכל מקרה נקבל כי קיים λ ע"ע של T כך ש V_λ מימד 2 לפחות. באותו אופן קיים μ ע"ע של S כך ש V_μ מימד 2 לפחות. ממשפט המימדים נקבל כי החיתוך שלהם לא ריק ולכן קיים ו"ע משותף.